

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 27
September 2026
číslo 7

**Panna Mária,
Kráľovná neba i zeme...**

Panna Mária, Kráľovná neba i zeme...

Čo vás napadne, keď sa povie kráľovná? Väčšina z nás si predstaví majestát, korunu z drahých kovov, trón ako odstup od obyčajných ľudí. Svetské kráľovstvo často stojí na moci a sile. Panna Mária ako kráľovná je iná, jej kráľovstvo je úplne iné. Máriina koruna totiž nie je zhotovená zo zlata a drahokamov, ale je „zhotovená“ z pokory, vernosti a hlbokej lásky.

Kde sa vzala jej kráľovská hodnosť? Nezačala sa okázalou korunováciou, ale začala sa v nenápadnom domčeku v Nazarete, a to tichým a odvážnym „áno“. Mária sa stala kráľovnou v momente, keď sa plne odovzdala Božej vôli a stala sa matkou Kráľa kráľov, Ježiša Krista. Jej kráľovský titul nezodpovedá pozemskej túžbe po nadvláde, ale vyplýva z jej hlbokého spojenia sa s Kristovým krížom a jeho zmŕtvychvstaním.

Mária je kráľovnou, ktorá nekraľuje zo vzdialeného paláca, ale je blízko každému z nás. Ako pravá matka pozná bolesť, neistotu, aj strach. Stála pod krížom svojho Syna, ktorého videla trpieť a zomierať. Jej vlastné srdce prebodol meč bolesti, práve preto rozumie našim ľudským krížom a vie, čo znamená mať strach o rodinu, vie, aké to je cítiť bolesť a osamelosť.

Nie je to kráľovná, ktorá by prikazovala, ale matka ktorá počúva, utešuje a prihovára sa za nás u svojho Syna.

D. o. Marerk

OBSAH

Úvodník 2

KATECHÉZA

Požehnanie kaplnky P. Márie 5

Homília na 24. nedeľu v roku A 9

Homília na 25. nedeľu v roku A 11

Homília na 26. nedeľu v roku A 12

Homília na 27. nedeľu v roku A 13

Homília na 28. nedeľu v roku A 14

Múzeum obetí komunizmu 16

Púť mužov v Gaboltove 17

NÁZORY A SVEDECTVÁ

Terka Šusterová, rozhovor 18

Stĺpček Mareka Rojaka 22

Ahoj, deti! 23

Kecharitomene (42. časť) 24

SPEKTRUM MLADÝCH

Máš problém? (146. časť) 25

Trampoty v manželstve (203. časť) 27

Ohlášky 29

Stalo sa, stane sa 29

Prehľad úmyslov sv. omši 30

SNÍMKY

Titulka: M. Magda

Vnúťorná predná: M. Magda ml.

Vnúťorná zadná: M. Magda

Vonkajšia zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vífaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

d. o. Marek Hnat so spoločenstvom redakcie

Jazyková úprava: Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda sr.

Redakčný tím: † d. o. Ján Biroš, Zuzana
Forišová, Ľubica Gurčíková, Viktória Uličná,
Blažej Vaščák

Kontakty: Tel.: 051/791 62 35

e-mail: spektrum@farnostvitaz.skwww.farnostvitaz.sk

IBAN SK36 0900 0000 0050 3744 5647

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

snímka: M. Magda

**1. Kráľovná nebies, Panna Mária,
ty's najkrajšia z hviezd, čistá ľalia.
Ku Tebe vzdychá zbožný národ Tvoj,
modlitba tichá zmierni nepokoj.**

**Pritúl' nás do svojho lona,
k Tebe vinieme sa s dôverou
a keď telo naše skoná,
poslednou buď' oporou.**

**R: [:K nám sa obráť, ó, Matka láskavá,
znie naša pieseň, naša oslava.
U Syna svojho za nás oroduj,
našu drahú vlasť, Matka, ochraňuj.:]**

**2. Patrónka naša, Matka jediná,
k Tebe sa vznáša prosba úprimná.
Všetci sme Tvoji, vieru našu stráž,
v duchovnom boji pomoc preukáž.**

**Národ Tvoj Ťa o to prosí,
Ty si Matka dobrá, láskavá,
čo si dietky v srdci nosí,
pred zlobou ich zastáva.**

Úcta k Panne Márii, Kráľovnej nebies

Pri farskom kostole sv. Jozefa, robotníka vo farnosti Vítaz v sobotu požehnali novú kaplnku zasvätenú Panne Márii, Kráľovnej nebies.

Obrad požehnania sa uskutočnil po slávnostnej svätej omši, ktorú celebroval košický arcibiskup-metropolita Mons. Bernard Bober. Donorom kaplnky je prof. Andrej Jenča, rodák z Vítazu. Nové sakrálné dielo vzniklo ako prejav úcty k Panne Márii a zároveň ako obohatenie priestoru pri farskom kostole, ktorý je miestom modlitby a stretávania sa veriacich miestnej farnosti.

Pri tejto príležitosti vyjadril radosť aj arcibiskup Bober. Ocenil rozhodnutie miestneho rodáka, profesora Jenču, zhotoviť toto mariánske sakrálné dielo v areáli farského kostola. Podľa jeho slov by mala nová kaplnka slúžiť ako memento, že Matka Božia Panna Mária je najlepším príkladom nasledovania Ježiša, k čomu nás viedli a učili už naši rodičia.

Profesor Jenča priblížil duchovný odkaz, ktorý ho k vybudovaniu kaplnky viedol. Poukázal na to, že hoci v minulosti ľudia čelili vojnám, dnešná doba je v duchovnom zmysle náročná a sprevádzaná prenasledovaním. Aj preto nesie kaplnka nápis: „Kráľovná nebies, oroduj za nás! S vďakou za zachovanie viery v minulosti, súčasnosti a budúcnosti.“

Na požehnaní sa okrem veriacich farnosti Vítaz zúčastnili aj pozvaní hostia. Medzi nimi boli bývalý prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster, Anton Barčík, ako aj zástupcovia dodávateľov vzácných materiálov, ktoré boli použité pri realizácii kaplnky. Kaplnka Panny Márie, Kráľovnej nebies bude slúžiť veriacim ako miesto modlitby, stíšenia sa a mariánskej úcty.

Svojím umiestnením v bezprostrednej blízkosti farského kostola zároveň prirodzene dopĺňa existujúci sakrálny priestor. Slávnosť bola tiež príležitosťou poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na vzniku kaplnky – od jej iniciovania a finančnej podpory až po samotnú realizáciu a dodanie materiálov.

Nové miesto modlitby tak zostane vo Vítaze nielen ako hodnotné sakrálné dielo, ale aj ako pripomienka spolupráce a vzťahu rodáka k svojej rodnej obci.

TK KBS informoval Martin Magda

snímky: M. Magda

Vítaz 29. august 2026

Požehnanie kaplnky Panny Márie, Kráľovnej nebies

Milý duchovný otec Marek, bratia v kňazskej i diakonskej službe, drahí bratia a sestry v Kristovi!

Pri pohľade na dnešný svet, hlavne na ten náš európsky, sa zdá, že Božie skutky lásky a dobroty dnes už nikoho nelákajú. No je to iba povrchný pohľad. V skutočnosti Boh oslovuje ľudí a získava si ich srdci aj dnes.

V čítaní z evanjelia sme počuli, ako boli niektorí odhodlaní nasledovať Ježiša a on im vysvetľuje, že jeho štýlom života pre večnosť je umiernenosť a pokora (Mt 16, 21-27): "Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nech ma nasleduje!" Ježiš k nim hovoril otvorene a pravdivo, aby si nenamýšľali, že úspechy života dosiahnu silou a mocou. Apoštola Petra aj pokarhal, keď ho chcel odhovoriť od obety a kríža. Ježišova cesta nie je jednoduchá, vyžaduje si aj radikálne postoje odriekania, zdržanlivosti a obety.

Keď Ježiš povoláva ľudí, nevytvára nátlak, nestriehne na nich, nezabavuje ich mobilov, počítačov či akéhokoľvek telesného pôžitku. Loviť ľudí podľa Ježiša znamená získať si ich srdcia. Získať ich pre Boha. Otvoriť ich pre spoločenstvo, obetu a spoločné dobro a potom naplniť tie srdcia zmierlivosťou a pokorou.

Čo teda znamená byť tichý a pokorný srdcom ako Ježiš? Je to pre dnešného človeka ešte niečím príťažlivé? Svet má pre dnešných ľudí lákavejšie ponuky, má lepšiu marketing a stratégiu. Ale Boh je silnejší práve v tom, že vychováva ľudí k tomu, aby boli viac obetaví a nepozerali iba na seba. Toto prináša ľuďom úľavu a pokoj, hoci je to náročné, ľudia cítia, že iba takto sa dá žiť život zmysluplne a šťastne. Naozaj, oplatí sa, už v tomto živote pripodobniť sa Ježišovi vo všetkom.

Jeden mladý mních, talentovaný umelec, pracoval na stvárnení Kristovej tváre. Celé týždne vyrezával z dreva Ježišovu tvár v životnej veľkosti. Veľmi dobre sa mu vydarila. Keď bola hotová, rozhodol sa zozadu pomaly vybrať - vydlabať všetok materiál, aby ju mohol znútra prispôsobiť a napasovať na svoju tvár. Chcel nosiť Ježišovu tvár ako nejakú masku na svojej vlastnej tvári.

Možno si to ani neuvedomil, ale dal najavo hlbokú túžbu úprimne veriacich ľudí – byť podobný Kristovi vo všetkom. Byť nositeľom jeho poslania a jeho Evanjelia. Preto sa kresťania chcú podobáť Ježišovi vo všetkom. Ešte aj výrazom svojej tváre chcú dať najavo, že radosť a pokoj sú potvrdením ich jednoty s Kristom. Preto sa aj ten mladý mních pokúsil doslova nechať splynúť svoju tvár s Kristovou tvárou.

Nikto z ľudí však neprenikol do Ježišovej tváre tak hlboko ako práve Mária. Nikto nedokáže zjednotiť črty svojej tváre s Ježišovým výzorom tak ako jeho vlastná matka. Ona nám ukazuje, že je možné pripodobniť sa Kristovi vo všetkom, keď budeme pozorní a otvorení voči jeho Slovu a jeho vôli.

Nejestvuje pre kresťana väčšia úloha a duchovné cvičenie ako neustále sa dopytovať na Božiu vôľu tak ako Mária. Lebo dnes aj v Cirkvi je tak veľa tej ľudskej vôle a našich ľudských krátkozrakých plánov. V tom, čo chce Boh, nachádza človek cestu k sebe, k iným i k naplneniu svojho života. Iba tak dáme Ježišovi viac priestoru uprostred Cirkvi. Odporujeme a učme sa to od Panny Márie, od najpokornejšej, najtichšej a najzmierlivejšej ženy všetkých čias!

Dnes mám radosť z toho, že jeden spomedzi vás, pán profesor Jenča, sa odhodlal k zhotoveniu Kaplnky Panny Márie, Kráľovnej nebies, tu pri farskom kostole. Nech je aj táto kaplnka mementom, že Matka Božia Panna Mária je najlepším príkladom nasledovania Ježiša. Kaplnka je zároveň aj poďakovaním za Božie dobrodenia v jeho živote. A zvlášť za jeho rodičov, lebo dnes, zhodou okolností, 29. august je deň, keď sa narodila jeho mama a zároveň deň, keď zomrel jeho otec. Nech im Božia Matka vyprosí večnú slávu neba!

Veľa teológov sa v ostatných desaťročiach zaoberalo otázkou, či je potrebné a správne dávať v rámci katoolíckej viery taký veľký priestor Panne Márii. A jeden z nich, veľký teológ Karl Rahner im všetkým na to odpovedal: "Dnes sme svojím čisto racionálnym uvažovaním zredukovali Boha na čisto abstraktný pojem, a poviem vám, to, čo je abstraktné, už nepotrebuje žiadnu matku. Ale náš Boh, drahí bratia a sestry, nie je abstraktný. On sám sa rozhodol narodiť sa v konkrétnom čase z konkrétnej ženy. Boží Syn miluje svoju Matku.

Takto nám to kládol na srdce svätý pápež Ján Pavol II.: "Láska tejto Matky zviditeľňuje to, ako sa nám všetkým Boh chce darovať. A túto jej materinskú lásku chcel Boh okúsiť sám na svojom vlastnom tele." (Di-

ves in misericordia).

Milí bratia a sestry! Môže snáď niekto povedať, že miluje Nepoškvrnenú viac, ako ju miloval jej Syn Ježiš? A teda, keď ju on tak miloval, prečo by som ju nemohol milovať aj ja? Obracať sa s láskou a dôverou k Panne Márii, znamená už týmto samým úkonom obracať sa k Božiemu Synovi. Iste mu to spôsobuje radosť, keď kresťania dávajú najavo, že milujú jeho Matku. Iba jedno je tu dôležité: vedomie, že keď sa modlíme k Panne Márii a dokonca sa jej zasväcujeme, modlíme sa tým zároveň i k Ježišovi a k celej Božej Trojici a zasväcujeme sa Bohu.

S jej pomocou sa mnohé naše stretnutia i návštevy stanú podnetnými, radostnejšími a pokojnejšími. Neprinášajme iba seba, ale vždy Krista tak ako Mária. Ona prináša Krista! Nejde o to, aby sme prezentovali seba, ale aby sme prinášali svet Krista, jeho pokoj, pokoru a lásku vo svojom srdci. Jedine on je riešením všetkých problémov. On je odpoveďou na všetky naše otázky i túžby po načerpaní nových síl! Amen.

snímky: M. Magda

Príhovor a poďakovanie donora Dr.h.c. prof. MUDr. Andreja Jenču, CSc., MPH

Vaša excelencia, monsignor Bernard Bober, košický diecézny arcibiskup so svojím sprievodom, chcem Vás privítať. Ťažko sa mi rozpráva, ak sa spomína moje meno. Náš arcibiskup má také slová, preto naša cirkev v košickej diecéze, ale musím povedať, že aj v susednej spišskej diecéze má veľmi dobrých biskupov. Sú to najsilnejšie mariánske púte, ktoré navštevujem, ktoré nás sprevádzajú a aj tento ľud to tvorí.

Chcem povedať krátko, prečo sme dnes tu a ako to celé začalo. Ja som len chlapec z Víťaza. Postupom času sa človek vypracoval pod tým, čo sme mali. Mali sme u nás nesmierne dobrého kňaza Petra Adamčáka, ktorý s našimi veriacimi postavil tento kostol a v ťažkých dobách bol posvätený. A to preto, že tu žila taká komunita Víťazancov, že by sa bola dala za neho aj pochovať v Prešove, keď bol ako biskup u vedúceho cirkevného tajomníka, ktorý všetko zakazoval.

My sme tu rástli. Ja som sa na medicínu až tretíkrát. Otec bol politický väzeň. Do promócie som nevedel prečo, lebo u nás sa nerozprávalo o tom, že bol otec bol v base a na niekoľko rokov odsúdený. Trikrát bol v Jáchymových uránových baniach zavalený, trikrát ho niekto vyslobodil. Dopoludnia v baniach a večer v base. Vždy nám pripomínal, že to všetko Panna Mária. Keď som sprofmoval, išiel som s otcom do Prešova na röntgen a zistil som, aké má pľúca. Jedny boli a druhé nie. Tak som s ním utekal do Košíc a tam povedali: „Ten človek nežije.“ A on povedal: „Ten človek vychoval päť detí, trikrát bol zavalený v baniach a za mlada fajčil jak Turek.“ Ako je to možné?

A to je tá sila, ktorá mňa hnala ďalej, ako povedal pán arcibiskup. My sme chlapi z dediny – húževnatí, s neprekonateľnou vôľou získať niečo, čo tí druhí nemajú. Nebudeme veľa spať, ale budeme konať, robiť a na osoh. Nepozeráme dozadu, či nás kritizujú alebo nie, ale jednoducho ideme. Ten vlak musí ísť.

Dnes sme vo veľmi ťažkej dobe. Duchovne sme dnes veľmi ďaleko. Sme ešte viac prenasledovaní, preto je tam aj nadpis: „Kráľovná nebies, oroduj za nás! S vďakou za zachovanie viery v minulosti, súčasnosti a pre budúce generácie.“ Lebo idú na nás ťažké doby. Na vieru, ktorú vyznáva len tri miliardy kresťanov. Mnohí kresťania trpia viac ako my, ale mnohí sú kresťanmi z iného alebo nejakého zistného dôvodu.

Mňa to všetko tlačilo. Mám tu okolo seba veľa pozvaných ľudí, ktorí boli pri mne, keď som bol „vyhorený“. Čo to je byť vyhorený? Jednoducho, my sme sa nedali týmto smerom, ani týmto sme-

snímka: M. Magda

rom sme nešli, išli sme ďalej.

Vrátim sa k tomu, kedy som sa rozhodol pre toto dielo. Celý život ma to prenasledovalo, že by bolo niečo treba. Prišli roky, kde sa poznanie zmenilo na realitu. Či mám dobré alebo zlé skúsenosti, vždy bol niekto nado mnou a zdvihol ma. Boli to doby ťažké, ale zdvihol ma. Keď som bol so sestrou na hore Butkov, keď sme sa spriatelili, dnes poviem, s bratom, zakladateľom svätej hory Butkov, slovo dalo slovo: „A čoho sa bojíš? Začni a bude.“ A tak to začalo.

O tri mesiace sme sa prišli tu najprv pozrieť so sestrou, potom s pánom generálnym riaditeľom a zakladateľom svätej hory Butkov. Našli sme u pána farára živnú pôdu hneď v ten deň. Aj kostoníci a všetci okolo hovorili, že to by bolo dobré. Tak sme začali pracovať s veľkou pomocou firmy Vedos a s pomocou aj ďalších. Chvála Bohu, postavili sme toto dielo za dva a pol mesiaca.

Ale toto všetko je len materiálne. Nebyť tých, ktorí sa starajú o naše duše, ktorí nám denne pripomínajú, ako a čo máme robiť. Neponáhľať sa, lebo ponáhaním veľa vecí dobrých neurobíme. Naša cesta má byť stála, systematická príprava krok za krokom, tak ako išiel Kristus so všetkými utrpeniami, bolesťami až na Kalváriu. Toto je naša Kalvária. A my sme do tohto diela niečo dali. Postavilo sa.

Za mojím chrbtom stojí môj veľký brat, ktorého počúvam na slovo, lebo je to vzor "driča". Nielen duchovného, ale národného buditeľa. Ovláda niekoľko jazykov. Posilňuje nielen nás v Košiciach, ale všade, kam príde. Pán prezident, lebo mne sa titul „emeritný prezident“ nepáči. Pán prezident je ten, ktorý keď príde do nemocnice, všetko ožije. Dal nám obrovské motívy.

Všetkým tým, ktorých som dnes spomínal, chcem poďakovať. Najprv monsignorovi Bernardovi Boberovi, košickému diecéznemu biskupovi. Poprosil som ho, či môžeme postaviť takéto dielo. Povedal, že môžeme, alebo bolo by treba urobiť nejaké úpravy. A my sme to splnili nie do bodky. Keby sme to boli splnili do bodky, tak by sme mohli naznačiť, že sme totalitní. Ale totalita tu nebola. Bola tu súhra každej jednej myšlienky, aby sme urobili toto dielo. A ak budete sledovať, čo urobili majstri, vedeli to len majstri a ja, nájdete tu pyramídy, nie náhodnou je podkova. A nájdete tu asi štyri srdcia z kameňa vytesaných a zamurovaných. To je znak, že Víťazanci, ktorí tu prišli a ktorí chceli, robili jednoducho zo srdca.

Pán arcibiskup, moja maličkosť Vás prosí, aby ste dokončili to všetko, prečo sme sa dnes stretli. Ďakujem.

prípravili: L. Gurčíková a A. Blizmanová

KATECHÉZA

Homília na 24. nedeľu v Cezročnom období roku A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Nie sedemkrát odpustiť, ale až sedemdesiatsedemkrát

Stalo sa to za druhej svetovej vojny v roku 1942 v nemocnici vo Lvove. Obyvatelia mesta vykonávali rôzne práce. Medzi pracujúcimi bol tiež žid Šimon Wiesenthal. Raz ho volala zdravotná sestra k mladému esesákovi, ktorý bol smrteľne ranený a umieral. Teraz mal možnosť hovoriť s predstaviteľom židovského národa, voči ktorému sa dopustili fašisti neludského bezprávia. Tento umierajúci vojak dlho hovoril o svojej vine. Chcel dosiahnuť odpustenie. Lenže vo Wiesenthaloých spomienkach čítame: „Vstal som a videl som jeho ruky, ktoré chceli vyrovnanie - odpustenie... Ja som sa však rozhodol. Bez slova som opustil izbu.“

Čo na to povieme my, ktorí s odstupom času posudzujeme tie strašné udalosti druhej svetovej vojny? Konal správne? Mnohí sa usilovali ospravedlniť jeho konanie. Hovorili, že bol mimoriadne ovplyvnený strašným bezpráviom spáchaným na židovskom národe. Preto musíme namietnuť: on predsa poznal Boha, starozákonného Jahveho, o ktorom proroci jasne hovorili, že je Bohom veľkého milosrdenstva. On, ten žid, vedel o odpustení. Počuli sme, že už v Starom zákone poznali podmienku odpustenia. V Knihe Sirachovcovej je Božie slovo zrozumiteľné: „Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil: lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš“ (Sir 28,2).

A opýtajme sa ešte Ježiša, čo na to hovorí. Veď on je pravým Sy-

nom Boha Otca. Ježišovo slovo v dnešnú nedeľu zaznelo celkom jasne: ...Žiadne účtovanie a odplata, ale milosrdenstvo, nie sedemkrát odpustiť, ale až sedemdesiatsedemkrát, to znamená vždy a z celého srdca (porov. Mt 18,21).

V Ježišovom podobenstve, kde vysvetľuje podmienky odpustenia, zaznievajú dve ťažko pochopiteľné skutočnosti:

a) najprv človek, ktorý prehral svoj život, má dlh desaťtisíc hrivien - prepočítané na našu menu je to suma v stovkách miliónov korún..., ktorú nemôže nikdy vyrovnať - čaká ho isté odsúdenie. A kráľ mu kráľovsky odpustí.

b) a druhá skutočnosť - tento človek nie je schopný zľutovania v záležitosti, ktorá je úplne zanedbateľná.

V tomto obrovskom odpustení a v tom malichernom neodpustení je obrovský rozdiel. A my sa pýtame, neprehnal to Pán Ježiš?

My všetci sme voči Bohu miliónovými dlžníkmi. My máme život, dar od Boha - ničím nezaplatený, máme prírodu, jej krásy, toľko dobra a šťastia. Mnohí si nevážia darcu, ktorý nám denne toľko dáva, mnohí ho neuznávajú, neveria v neho. Sú takí úbohí vo svojej nevere, že pokojne hovoria, že to všetko je príroda, slepá náhoda... Týmto svojím postojom si zvyšujú dlh.

Pochopíme to v pohľade na kríž. Tento náš dlh nebol zaplatený striebrom alebo zlatom, ale drahou Kristovou krvou. A tá krv je

krytá len bezbrehou láskou Boha, láskou, ktorá zostáva neotrasiteľne verná i cez človekovo odcudzenie sa Bohu.

Takto má odpúšťať kresťan. Zdá sa vám to silné? Pápež Ján Pavol II. vojde do dejín ako neúnavný hlásateľ Božieho slova po celom svete, ako ochranca dôstojnosti človeka a jeho práv. Tento muž hovorí nielen slovom, ale aj činom, príkladom. Keď bol naňho spáchaný atentát a ležal s ťažkým zranením v nemocnici, prvé slová, ktoré povedal po operácii, boli: „Odpúšťam tomu, kto na mňa vystrelil.“ Keď sa vyliečil, na Vianoce 1983 prichádza Ján Pavol II. do väznice v Ríme, aby sa tam stretol s mužom, ktorý naňho vystrelil. Nie na súde, kde by sa navzájom obviňovali a vyrovnávali si účty, ale vo väzenskej cele, kde si sadli vedľa seba ako bratia a strávili pol hodiny v rozhovore. Za fotografie a televízne zábery z tejto návštevy ponúkali agentúry čiastku okolo miliardy lír. Za takúto senzáciu pre čitateľov a divákov sa im to vyplatí. Je to senzácia, ale pozor - je to senzácia evanjelia. Kristov nástupca pochopil slovo v závere dnešného evanjelia: „Každý musíte zo srdca odpustiť svojmu bratovi!“

Veľký vodca indického ľudu v boji za slobodu Maháthma Gándhí bol tiež postrelený hinduistickým fanatikom. Umieral, ale ešte chcel vidieť svojho vraha, aby mu odpustil. Keď mu okolostojaci zaciľovali pohľad, zdvihol ruku, dotkol sa hrude a čela na znamenie, že mu

odpúšťa. V Brémach navštívil šesťdesiatpäťročný muž väzňa, vraha svojej manželky, svojich detí, svojich rodičov, svokra a svokry, aby mu podal ruku na zmierenie. Vo Švajčiarsku ponúkla istá pani dokonca pomoc žene, ktorej muž zavraždil jej manžela. Pretože uväznením vraha stratila rodinu živiteľa, táto pani sa veľkoryso postarala o rodinu svojho vraha.

Napriek tomu sa nám zdá Ježišov príkaz o odpustení nadľudský. Pán Ježiš nám síce dal príklad, keď sa na kríži modlil: „Otče, odpusť im!“, ale často si nahovárame, že to bol predsa Boží Syn, ale odo mňa nemôže nikto žiadať čosi podobné. Nedbajme na toto pokušenie, ale myslíme na Ježišovu neodvolateľnú a jasnú výstrahu: „Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi“ (Mt 18,35).

Vyprosme si pri tejto svätej omši silu, aby sme mohli odpúšťať stále, vo všetkých oblastiach, všetky druhy previnení a zo srdca. V tom čase, keď druhí hovoria: „Už dosť!“, kresťan prichádza s novým začiatkom, s novou šancou pre blížneho. A ak nám to bude niekedy ťažko takto odpustiť, spomeňme si vždy na nášho Nebeského Otca, ktorý odpúšťa vždy a kráľovsky.

Všetci potrebujeme Božie milosrdenstvo, pretože každý z nás má v živote aj čierne miesta, o ktorých vie len Boh. Kto tvrdí, že si nemá čo vyčítať, že sa nijako nikdy neprevinil, s tým je zbytočné diskutovať. Božie milosrdenstvo si zaslúži len ten, kto nechá všetky urážky zarásť trávou, nemyslí na odvetu a pomstu. Medzi nami ľuďmi sú predsa len nepatrné dlhy v porovnaní s naším dlhom voči Bohu.

Odpúšťať patrí k podstate kresťanskej viery, lebo ako sme v prvom čítaní dnes počuli: „Odpusť svojmu blížnemu, ak ti uškodil: lebo aj tebe odpustia viny, ak o to poprosíš“ (Sir 27,33). Amen.

snímka: M. Magda

KATECHÉZA

**Homília na 25. nedelu v Cezročnom období roku A
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

Dobrota nikdy nepočíta, neuvažuje matematicky

Naše storočie dostáva mnoho prívlastkov. Napríklad i prívlastok „storočie matematiky“. Bez tohto vedného odboru sa prakticky nezaobídeme. Stretávame sa s ním na každom kroku: presné výpočty dráhy letu kozmických sond, výpočty konštruktérov zložitých zariadení a hoci i bežné kalkulácie v obchodoch. Matematika nás ovláda tak, že počítame na každom kroku, sme vypočítaví. Často sa mýlime vo svojich prepočtoch a tieto zlé prepočty toľkokrát ovplyvňujú náš život. Najviac sa však mýlime v tom, že si myslíme, že sa dá všetko v živote spočítať. Z tohto dôvodu prepočty ovládli i náš náboženský život.

Francúzsky osvietenec Voltaire raz vyhlásil: „Boh stvoril človeka na svoj obraz. Ale človek neotálal a urobil to isté!“ Áno, ako rád by človek predkladal Bohu svoje plány, prepočty, dráhy svojho života. V dnešnom čítaní zo Starého zákona však počujeme, že toto je náš prvý chybný výpočet: „Lebo moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty, hovorí Pán“ (Iz 55,8).

Božie prepočty totiž počítajú s večnosťou, naše sú časné. Ak všetko nebudeme brať z hľadiska večnosti, nikdy správne nespoznáme Božie zámery. Ak ideme po diaľnici, často nám príde na myseľ: ideme správne? Pochybnosti neustanú, dokiaľ sme nedošli do cieľa. Rovnako je to i na cestách nášho života. Koľkokrát sa

na nich potvrdilo, že Božie myšlienky, Božie ukazovatele smeru sú iné ako naše zmýšľanie, naše prepočty. Pozerať sa na všetko z hľadiska Božieho pohľadu - to nás vedie správne k cieľu.

Je ešte jeden dôvod, prečo sú naše ľudské prepočty zlé, falošné. Je to dobrota. Dobrota nikdy nepočíta, neuvažuje matematicky. Dobrota je nezištná. Boh nie je účtovník, ktorý dáva len to, čo sme si u neho našetrili. On koná ako hospodár z dnešného podobenstva: „Alebo nesmiem so svojím robiť, čo chcem? Či na mňa zazeráš preto, že som dobrý?“ (Mt 20,15)

Počas dvetisícročnej existencie Cirkvi bolo kanonizovaných mnoho svätcov rôznych povolání a stavov. Boli medzi nimi ľudia vzdelaní i analfabeti, králi i žobráci, muži i ženy. Do roku tisíc bola polovica svätcov spomedzi biskupov. V posledných štyroch storočiach boli štyri pätiny kanonizovaných rehoľníci. No prvým v tomto rade svätcov bol lotor na kríži. Toho kanonizoval, vyhlásil za svätého, sám Pán Ježiš: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji“ (Lk 23,43).

Tu stojíme pred tajomstvom Božej dobroty - dáva viac, ako sme dali my. V tejto Božej добрôte neplatí ľudské účtovníctvo: má dať - dal. Pán Boh dáva neporovnateľne viac: nebo. Aj keď sme my dali neporovnateľne menej - možno len svoju dobrú vôľu. Preto, ako hovorí svätý Gregor Veľký: „Skôr ako Šimona Petra uviedol

do neba dobrého lotra.“

Preto toľkokrát nemôžeme pochopiť Božie konanie, pretože sami vo svojom konaní sme vedení vypočítavosťou: Dal som ti toľko, čo mi dávaš ty? Dobrota podľa Božieho príkladu musí vedieť dávať bez ohľadu na to, čo mi kto dal. Veď Boh dáva denár - teda večnú odmenu - každému, kto oň prejaví záujem, kto sa nechá najat. Toto tiež nechápeme, pretože sme v zajatí ľudských výpočtov - viac a dlhšie som pracoval, viac dostanem. V Božom myslení je to inak, veď Boh mi ponúka to, čo mu nemôžem nikdy nijako splatiť žiadnym spôsobom. Naše dnešné spoločné rozjímanie nás teda vedie k tomuto konkrétnemu záveru: ak chcem dobre a správne prežiť svoj život, je potrebné sa na všetko pozeráť z Božieho hľadiska, z hľadiska večnosti, pochopiť význam bezmedznej dobroty.

O takýto pohľad na svet sa modlíme slovami svätého Augustína:

„Pane, môj Bože, si moja jediná nádej, vypočuj ma, pretože sa bojím únavy a toho, že už ťa nebudem viac hľadať, učiň teda, aby som s novou horlivosťou hľadal tvoju tvár. Pane, daj mi silu na toto hľadanie. Ty si urobil, aby som ťa našiel, dal si mi nádej, že ťa lepšie poznám. Vieš, aké sú moje myšlienky, aké sú početné a prázdne. Učiň, aby som sa nimi neriadil, ale prijal tvoje myšlienky a budem spasený.“ Amen.

KATECHÉZA

Homília na 26. nedeľu v Cezročnom období roku A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

„Nechce sa mi... Nejdem...”

Dnešný úryvok evanjelia nás núti myslieť na dva typy kresťanov. Najprv na tých, ktorí by chceli získať Otcovu priazeň a odmenu krásnymi slovami, sladkým lichotením, ktorí sa však pritom veľmi nevyzvedajú, čo by si od nich prial. A ak sa to aj dozvedia, veľmi sa neponáhľajú vykonať, čo žiada. Lenže modlitba bez ochotnej snahy plniť Božiu vôľu je veľká nábožná lož, ktorou možno najviac oklamať seba.

Pri počúvaní tohto podobenstva sme nútení myslieť aj na tých, ktorí neraz povedia ako ten druhý syn: „Nechce sa mi... Nejdem...” Ale potom plní ľútosti, že ublížili Otcovi, usilovne naprávajú svoju chybu skutkami, ktoré si Otec prial. Je rozhodne ľahšie nábožným šepotom a zdvorilou poklonou v pravom uhle urobiť sa pred Bohom dobrým, ako byť bez slova po celý deň zohnutý nad tvrdou hrudou Otcovej vinice. Ale skutočné kresťanstvo je len to druhé, ktoré sa vyjadruje zodpovednými skutkami.

Boh chce mať z nás spolupracovníkov, a nie lichotníkov. Rátajme preto s tým, že po každom našom milom a usmievavom: „Áno, prosím...” zájde pozrieť tento Otec do vinice, čo sme urobili: koľko chýb sme vykorenili zo svojho vnútrajška a vonkajška, koľko čností sme nasadili do svojej pokrvnej alebo duchovnej rodiny výchovou a apoštolátom, koľko sme priniesli osohu svojou prácou pre celú spoločnosť.

Ak ešte stále zisťujeme rozdiel medzi tým, čo Bohu hovoríme modlitbou a tým, čo mu hovoríme skutkami, usilujeme sa ho čím prv vyrovnať podľa tejto osvedčenej zásady: menej rečí a viac skutkov. Amen.

snímky: M. Magda

KATECHÉZA

Homília na 27. nedeľu v Cezročnom období roku A
z prípravy kňaza + Jána Biroša

Každý z nás je takou milou Božou sadenicou

Viete, ako vyzerala vinica v krajinách Blízkeho východu v Izaiášových a Ježišových časoch?

Rozliehala sa na najslnečnejších svahoch pahorkov alebo hôr. Pôda bola prácne a starostlivo obrobená, kameň bolo treba vyzbierať a odviezť preč. Okolo vinice bol vybudovaný plot, ten chránil vinicu pred dobytkom a divou zverou. Vo vinici bola chyža alebo strážna veža, ktorá slúžila strážnikom na bývanie alebo ako prístrešie pred nepohodou počasia. Ďalej v nej bol lis, väčšinou vyhlbený v skale. V jeho hornej časti sa hrozno šliapalo, šťava z neho stekala do spodnej časti, kde bola zachytávaná do kožených mechov.

Vinica bola vysadená ušľachtilou révou. Na kvalitu vína sa kládol veľký dôraz. Ratolesti boli podopierané tyčami alebo zavesované na figovníky. Réva musela byť starostlivo ošetrovaná, strihaná a celá vinica musela byť udržiavaná v poriadku, čistená od trnia a buriny. Vinobranie, ktoré sa začínalo uprostred septembra a trvalo až do októbra, bolo časom veľkej radosti a veselosti.

Toto všetko vedeli z vlastnej skúsenosti tí, ktorým Izaiáš spieval o vinici svojho priateľa. Toto všetko poznali taktiež tí, ku ktorým hovoril Ježiš. A nielen to. Poslucháči tiež rozumeli symbolike vinice a vína: mi-

lovaná žena, manželka bývala prirovnávaná k záhrade, k vinici. Piť víno bolo znamením lásky a spoločenstva. Nebolo ťažké rozpoznať, že vinicou v Izaiášovej piesni je myslený celý Izrael, ktorý Boh zasadil, štepil, staral sa o neho a ošetroval ho. Je jeho majiteľom, gazdom. A očakáva, že jeho ľud bude prinášať krásne plody.

Keď toto všetko vieme, lepšie porozumieme zmyslu Izaiášovho textu. Ale čo môže tento text, starý tritisíc rokov, povedať nám? Aký je aktuálny zmysel textu?

Každý z nás osobne, ale i ľudstvo ako celok, je predmetom zvláštnej Božej starostlivosti a Božieho záľubenia. Počuli sme v čítaní a spievali sme v žalme: „Vinicou Pána zástupov je dom Izraela a judskí mužovia jeho sadom rozkošným“ (Iz 5,7). Pre tento obraz máme azda pochopenie. Mnohí z vás majú záhrady, ba i vinice a sami viete, koľko starostlivosti potrebujú rastliny, kvety alebo stromy.

Každý z nás je takou milou Božou sadenicou. Každý z nás je takou milou rastlinkou, ktorej On dal život a všetky podmienky na rast. A každý z nás je originálnym výtvorom, tak ako v prírode nenájdeme dve rastliny celkom rovnaké. Sme predmetom neopakovateľnej, nikým a ničím nenahraditeľnej Božej starostlivosti. On dáva život, dáva rast svojím slovom, svoju prav-

dou, zavlažuje svojou milosťou, svojou láskou. A očakáva naše pokroky v raste, verí nám, že budeme slobodne prinášať len dobré plody nášho života.

Pán Boh má v starostlivosti o nás trpezlivosť dobrého a láskyplného hospodára - gazdu. Stále nás obrába, zavlažuje, očisťuje. Čaká a dúfa, že budeme premožení silou jeho lásky a odpovieme ako jeho milovaná vinica, manželka, snúbenica. Čaká na odpoveď lásky, ktorá sa prejaví plodmi dobrých činov a postojov. Božie áno voči ľudstvu, svojej milovanej vinici, je nezvratné, trvá cez všetky naše odmietnutia, cez všetky naše nie, ktoré Bohu hovoríme každým svojím hriechom.

Na príchod Ježiša, syna majiteľa vinice, odpovedal národ tvrdým NIE! Dedič bol vyvečený z vinice za mesto a zabitý. Pán Boh však toto ľudské NIE premenil vo svojej nepochopiteľnej láske na Božie ÁNO! Kríž, na ktorom bol jeho Syn ukrižovaný, sa stáva znamením a dôkazom lásky a Božej vernosti, ktorá ide až do krajnosti.

A v tom je dnešná radostná zvesť pre nás: každý z nás je teda milovanou ratolesťou v Božej vinici. Usilujme sa byť révou ušľachtilou, čistou, ktorá prináša len chutné sladké hrozno a nie plánky. Zverme sa do rúk najlepšieho vinohradníka a zostávajme napojení na prvý vínný kmeň - Krista. Amen.

KATECHÉZA

**Homília na 28. nedeľu v Cezročnom období roku A
z prípravy kňaza + Jána Biroša**

Kde sú otcovia, kde je mládež, kde sú deti?

Akýsi hlbavý človek prečítal dnešné evanjelium a vyhlásil o ňom, že je to nezmysel. Niečo také, čo dnes Ježiš rozpráva, sa vôbec nemôže stať. „Že je človek niekedy niekam pozvaný a nemá čas, to je predsa normálne. Že som pozvaný a nechce sa mi, to sa tiež stáva. Že pozvánku založím, zabudnem na ňu a potom sa ani neospravedlím, to je ľudské. Ale že by niekto bol nezdvorný k poslovi, ktorý ho prichádza pozvať, žeby ho dokonca zabil, to sa mi zdá načisto nemožné. A záverom, žeby sa kráľ, ktorý pozýva na hostinu - a kráľ je tu vždy obrazom Boha Otca - rozčúľil, vyhodiť a zavrhol hosťa, ktorý nie je patrične oblečený - to je celkom nemožné.“

Toto podobenstvo rozprával Pán Ježiš. On nikdy nič nepreháňal, bol vždy pravdivý. Žeby toto podobenstvo predsa len prehnal? Budete sa čudovať, ale neprehnal. Ako to povedal, tak to v živote je. Nastavil nám zrkadlo. Ukazuje nám, ako nemožno sa voči Bohu správať ľuďa, ako nemožno sa správame k Bohu my.

Kto sú to Boží poslovovia? Boli to proroci, apoštoli, dnes sú to kňazi. „Osud proroka“, to je príslovečný výraz. Osud proroka má ten, kto je odmietaný, kým pohrdajú, koho prenasledujú. Apoštoli okrem jedného zomreli násilnou smrťou, boli zabití.

Od prvomučeníka diakona svätého Štefana až dodnes nemajú kňazi nikdy a nikde na ružiach

ustlané. Len si dobre všimnite filmy v našej televízii v posledných rokoch. Čo z nás robia? Chudáčikov, blbcov, krutých ľudí, inokedy prepiatych moralistov, ktorí nenávidia život a trochu radosti, je škoda o tejto špine hovoriť. Je mnoho miest na tejto zemi, kde sa stále platí za Krista vlastnou krvou. Takže Kristus predsa len má pravdu, keď hovorí, že pozvaní poslov zblili, vyhnali i zabili.

Aké pravdivé je jeho slovo v otázke pozvaných? Koľko je nás tu v kostole? A koľko pokrstených ľudí, kresťanov katolíkov, býva v našej farnosti? Koľko je farností, kde z katolíckych rodín ide v nedeľu na svätú omšu len babička a ostatní si idú po svojom? Kde sú otcovia, kde je mládež, kde sú deti? Ako sa domáhali rodičia svätého krstu ich detí a do kostola nechodia, ako sa domáhajú toho Kristovho pozvania? Tri mesiace mám chodiť do kostola, aby ste mi pokrstili dieťa? Nie tri mesiace, ale celý život, brat môj!

A dnes, keď kňaz ide, aby im oznámil pozvanie na hostinu - na svätú omšu, tak ho vyhodia. Všetci ľudia na tomto svete sú pozvaní, ale mnoho z nich si myslí: Ale čo by som tam robil? Nemám čas, iné veci považujem za dôležitejšie. Tu si môžeme overiť, ako nemožno a hrubo sa správame my, pozvaní. Tak mal Pán Ježiš pravdu, alebo nie? Vidíme, že to, čo povedal v podobenstve, platí do bodky. Aké pravdivé je evanjelium, Božie slovo! Dodnes sa jeho platnosť ne-

zmenila, ani nezmenšila.

Ježišovo podobenstvo má ešte pokračovanie: o človekovi, ktorý síce na hostinu prišiel, ale bez svadobného rúcha. Pán Boh pozýva na hostinu všetkých, dobrých i zlých. Ale tí, ktorí sú pozvaní, sa musia nechať premeniť. Nieкто sa nechce nechať premeniť, vykúpiť, nieкто chce tvrdohlavo zostať tak, ako je.

Prichádzame na hostinu, jeme Kristovo telo a pijeme Kristovu krv, no to ešte neznamená, že už je všetko v poriadku. Ako vyzerá tvoje vnútro, tvoja viera - prijal si Krista do všetkých dôsledkov, uveril si mu, či len hráš divadlo, - nechal si sa vykúpiť od svojich hriechov? A to natrvalo, stále, nielen keď sa ti to hodí? Nielen vtedy, keď krstíte, keď máte svadbu, keď vám nieкто umrel? Dal si sa natrvalo premeniť - obliekol si si svadobné rúcho? Hazard so svadobným rúchom je horší ako odmietnuť pozvanie. Pokiaľ prídeš s neplatnou pozvánkou, vyhodia ťa von a to je veľká hanba.

Evanjelický pastor Wilhelm Busch opisuje príhodu, ako bol raz zavolaný do nemocnice, kde sa jedna duša pripravovala na večnosť. Keď vošiel do miestnosti, videl, že smrť už umierajúcemu znamenala tvár. Vôbec nebral na vedomie jeho príchod. Manželka, ktorá bola pri umierajúcom, vyskočila a prosila: „Pán farár, poslúžte mu Večerou Pána!“ Pastor Busch však namietal, že mu postačí, keď mu poslúži modlitbou a slovom odpustenia - milosti. Manželka však

prosila, rozprávala, ako túžil po sviatosti. A tak mu Busch poslušil Večera Pána. Muž spokojne klesol na podhlavník a farár išiel na chodbu. Chcel, aby manželia zostali sami, aby sa rozlúčili. Busch zostal v nemocnici a po polhodine sa tam šiel pozrieť. Bol ohromený: muž sedel na posteli a s úsmevom naňho volal: „Už som sa z toho dostal, už mi je lepšie.“ Bolo to podivuhodné. Vzal ho za ruku a povedal mu: „Milý pane, stáli ste už pred bránami večnosti, ale Pán Ježiš vás svojou milosťou pozdvihol. Nikdy na to nezabudnite!“ A v tom okamihu sa objavil na mužovej tvári odpudzujúci úšľabok. Akoby plamienok pekla, píše Busch. „To všetko už nepotrebujem, už predsa žijem a som celkom zdravý,“ odpovedal s uštipačným úsmevom. Busch bol ostrašený, keď tieto neuveriteľné slová počul. Odpoveď mu uviazla v hrdle. A zatiaľ, čo tam ešte stál, chytil sa pacient náhle za srdce... A pomaly klesol naspäť na podušku. Bol mŕtv! Toto je skutočný príbeh a, žiaľbohu, nie je jediný, ktorý sme my kňazi prežili.

Preto znova opakujem: zahrávať sa so svadobným rúchom, s posväcujúcou milosťou, s vykúpením, je hazard. Krista musíme prijať celého a navždy. Amen.

snímka: M. Magda ml.

Múzeum obetí komunizmu v Košiciach

Začiatkom augusta som bol oslovený editorom Katolíckych novín Mariánom Špacaom nafotiť priestory Múzea obetí komunizmu na Moyzesovej ulici 24 v Košiciach pri príležitosti rozhovoru s jeho riaditeľom Pavlom Hricom (uverejnený v KN č. 34).

Priznám sa, že som bol v očakávaní, o čo pôjde, o aké „artefakty“. V skutočnosti naša generácia sedemdesiatnikov "v plnej miere" zažila silu komunistického režimu, o tom neskoršie. Teraz dovoľte, aby som Vám cez lektorku múzea tieto priestory predstavil.

Už pri vstupe do priestorov múzea vás okrem skúsených lektorov privíta aj chlad suterénu, v ktorom sa expozície nachádzajú. Múzeum ich má až tri: hlavná sa nachádza v pravom krídle Moyzesovej 24. V priestrannej miestnosti, ktorej súčasťou je aj kinosála, sa nachádza dvadsaťjeden tematických panelov. Návštevník má na výber z dvoch možností: komentovanú prehliadku s jedným z našich lektorov, slovenského alebo anglického audiosprievodcu so slúchadlami. V hlavnej expozícii ho čakajú príbehy prvých obetí komunizmu na Slovensku deportovaných do gulagov, obetí násilnej kolektivizácie či príbehy odvahy chartistov, disidentov a tajnej cirkvi. V strednej časti sa ako pôsobivé memento postupne premieta menný zoznam sedemdesiatich tisícov odsúdených. V kinosále sa na stene nachádza mapa obetí komunizmu. Na veľkej nástennej mape sú zobrazené mestá a obce s uvedeným číslom počtu obetí podľa rôznych typov perzekúcií. Digitálna mapa ukazuje, že príbehy ľudí perzekuovaných komunistickým režimom sa podľa doterajších zistení týkajú prakticky celého Slovenska. Lektori s ochotou vyhľadajú konkrétne mená perzekuovaných, či obce a vysvetlia okolnosti odsúdenia. Pri tejto aktivite sa otvára priestor pre príbehy a spomienky návštevníkov, ktorí možno na vlastnej koži zažili hrôzy prenasledovania a odsúdenia komunistickým režimom.

Do ľavého krídla budovy sa prechádza cez nádvorie a návštevník sa tak ocitne v Knižnici samizdatu a exilovej literatúry Rudolfa Fibyho. Ide o nevelkú knižnicu s malou predsieňou, v ktorej sa nachádzajú informačné panely, malý priestor na odpočinok a vystavený písací stroj a cyklostyl. Práve pri pohľade na tieto exponáty si možno živo predstaviť náročnosť a odhodlanie ľudí, ktorí samizdat vytvárali a šíрили. Starší sa možno pamätajú na časy, keď sa náboženská literatúra nedala kúpiť, ale musela sa tajne rozmnožovať. Slovo, ktoré malo človeka posilniť vo viere, sa vtedy šíriло potichu – z domu do domu, z ruky do ruky. Aj v časoch, keď bolo verejné vyznávanie viery neželané, si mnohí veriaci uchovávali presvedčenie, že vieru nemožno jednoducho zakázať. Práve samizdat sa pre nich stal jedným zo spôsobov, ako si ju zachovať a odovzdať ďalším.

Asi najpozoruhodnejšia časť sa však nachádza v samotnej knižnici – v strede miestnosti sa týčia stoly s ôsmimi plne funkčnými písacími strojmi. Keď si k nim sadne skupina návštevníkov, miestnosť sa rozozvučí mechanickými zvukmi, ktoré pod ich prstami ožívajú. V knižnici sa nachádza knižný a periodický samizdat, audio- a videosamizdat, ako aj exilová literatúra.

Tretia expozícia múzea sa nenachádza v muzeálnych priestoroch, ale na Pribinovej ulici. Ide o budovu bývalej krajskej väznice ŠtB. Počas prehliadky sa od lektorov dozviете, aké kruté podmienky museli väzni zažívať a dokonca vstúpíte do autentickej cely, ktorej stiesnenosť a temnota dávajú návštevníkovi aspoň na okamih pocítiť atmosféru, v akej politickí väzni prežívali svoje väznenie.

Ďalšou osobitosťou je možnosť zakúpiť si niektorú zo širokej ponuky autorských brožúr. Nezabúdame ani na mladé generácie a preto svoje priestory otvárame aj školám, prednostne stredoškólakom a vyšším ročníkom základných škôl. Okrem štandardizovaných prehliadok majú študenti možnosť absolvovať workshopy o rôznych druhoch perzekúcií, o samizdate a cenzúre či o začiatkoch normalizácie.

Každému návštevníkovi sa snažíme vyjsť v ústrety a ponúknuť mu nielen informácie, ale predovšetkým priestor na premýšľanie, spomínanie a hľadanie vlastných príbehov. Odteraz si navyše môžete z návštevy odnieť aj malú pozornosť – muzeálnu záložku do knihy. Naše múzeum rado privíta žiakov z vašich farností.

Mgr. Michaela Tchirová, lektorka Múzea obetí komunizmu

22. ročník Celoslovenskej púte mužov v Gaboltove

V nedeľu 23. augusta 2026 sa v mariánskom pútnickom mieste Gaboltov uskutočnil 22. ročník Celoslovenskej púte mužov, ktoré organizovalo spoločenstvo „Maranatha“. Bolo vyvrcholením duchovnej obnovy určenej pre mužov, ktorá sa snaží odpovedať na Božiu výzvu, aby muži boli tými, kým majú byť - mužmi modlitby a viery, mužmi, ktorí kráčajú životom v autorite a šíria Kristovu lásku.

Púť začala v nedeľu o 9. hodine krížovou cestou v prírode a pokračovala modlitbami chvál, prednáškami, svedectvami a sviatosťou pokánia. V popoludňajšom bloku bola modlitba svätého ruženca a vrcholom bola slávnostná svätá omša o 16. hodine, ktorú v tomto roku celebroval košický arcibiskup Mons. Bernad Bober.

Tohtoročná duchovná obnova bola zameraná na život sv. Jozefa s mottom „Blízko neho“ ako starostlivého ochrancu Svätej rodiny – Pána Ježiša a Panny Márie.

Vďaka Božej milosti už niekoľko rokov prebieha v súvislosti s celoslovenskou púťou mužov v Gaboltove aj „Cyklopúť mužov Široké - Gaboltov“, na ktorej sa zúčastňujú veriaci z obcí Široké, Vtáz, Ovčie, Kluknava a Richnava. Začína ráno o 4. hodine od kostola sv. Mikuláša v Širokom, odkiaľ cyklopútnici prejdú 80 km do obce Gaboltov s prestávkou v Bardejove v takom tempe, aby sa zúčastnili krížovej cesty o 9. hodine. Pre niektorých krížová cesta začína už počas jazdy na bicykli, ale vďaka spoločenstvu, kde nejde o víťazstvo, ale o vzájomnú pomoc a povzbudenie, ktoré je prejavom športového ducha, prichádzame v rôznych skupinkách podľa kondície.

Prostredníctvom športu – cyklistiky uvedenou púťou Boh spojil mužov, rôznych ľudí, ktorí sú pre seba navzájom vzorom, motiváciou a povzbudením.

Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí prispievajú svojou službou, podporou a pomocou pri realizácii tejto duchovnej akcie.

účastník Rasťo Sirovič

nímka: M. Magda ml.

Naša rodáčka, zdravotníčka Terka Šusterová

Na chirurgii v Krompachoch začína už 45. rok. Sestra Terézia Šusterová sa riadi vzácnym rodinným posolstvom.

Chirurgia si ju získala dynamikou.

Viac ako 40 rokov pracujete na jednom jedinom oddelení – na chirurgii. Čím si vás toto oddelenie na začiatku získalo, že ste nikdy nezačúžili po zmene? Ošetrovateľstvo

Na chirurgii v Krompachoch začína už 45. rok. Sestra Terézia Šusterová sa riadi vzácnym rodinným posolstvom

Druhého augusta tohto roku začínam už 45. rok na chirurgickom oddelení v Krompachoch. Chirurgia bola jedným z troch oddelení, kde som začínala ako všeobecná zdravotná sestra. A práve toto oddelenie ma oslovilo najviac. Je to oddelenie, kde je práca veľmi dynamická. Každý deň prináša nové situácie a človek sa neustále učí. Mala som pocit, že práve tu môžem byť pacientom najviac užitočná.

Na chirurgii sa denne stretávate s úrazmi, bolesťou a niekedy aj so smrťou.

Ako sa dá po toľkých rokoch praxe udržať psychická rovnováha?

Nebudem klamať, nie je to vždy jednoduché a ani ľahké. Ani vyše 40 rokov praxe vám nezaručuje, že takéto situácie zvládnete s ľahkosťou. Sú príbehy, na ktoré človek nikdy nezabudne. Postupne sa však naučíte oddeľovať prácu od súkromia, hoci nie vždy sa to úplne dá.

Veľkou oporou mi boli kolegyne, s ktorými sme si vedeli navzájom pomôcť a naďalej si pomáhame. Dôležitá bola aj moja rodina.

Doma som našla pokoj, pochope-

snímka: spišiakoviny.sk

nie a silu pokračovať ďalej. Najväčšou motiváciou však vždy boli pacienti, ktorým sa podarilo pomôcť.

Otcove slová ju sprevádzajú každý deň.

Inšpiráciou k tomuto povolaniu bola vaša teta, reholná sestra, a po celý život sa riadite krédom vášho otca: „Kolko môžem, tolko pomôžem a ako len viem.“

Ako sa toto posolstvo prejavuje v praxi?

Tieto slová ma sprevádzajú celý život. Môj otec má dnes 86 rokov a hoci už veľa nerozpráva a zdravie mu nedovoľuje pomáhať tak ako kedysi, stále z neho vyžaruje ochota podať pomocnú ruku. Práve jeho životný príklad ma sprevádza každý deň.

Je to pre mňa tichá motivácia robiť svoju prácu s úctou, trpezlivosťou a srdcom. Neustále ma to ženie vpred. Človek neprichádza do nemocnice len s chorobou, ale často aj so strachom a neistotou. Niekedy pomôže viac milé slovo, úsmev alebo povzbudenie ako samotný zdravotnícky výkon.

Rodina musela ožlieť mnohé sviatky

Práca na zmeny a víkendy znamená, že rodina zostáva často doma sama.

Akú úlohu zohralo zázemie vášho manžela a detí?

Bez podpory mojej rodiny by som túto prácu nemohla robiť toľké roky.

Môj manžel, deti a dnes už aj vnučky sa museli zmieriť s tým, že veľa víkendov, sviatkov či rodinných chvíľ som trávila v nemocnici.

Viem, že najmä vnučkám býva niekedy smutno, keď musím ísť do služby a nemôžu u nás zostať na prázdninách alebo prespať tak, ako by si želali. O to krajšie sú chvíle, keď sa vrátim domov a môžeme si spoločný čas naplno užiť. Vždy som vedela, že doma ma čaká rodina, ktorá ma podporovala, chápala a bola mi oporou v každej situácii. Práve ich láska a porozumenie mi dávali silu vykonávať prácu, ktorú mám úprimne rada.

Počítač je len nástroj, v centre je pacient

Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorí dnes čerstvo nastupujú ako zdravotné sestry do nemocnice?

Odkázala by som im, aby nikdy nestratili ľudskosť. Odbornosť je veľmi dôležitá, ale pacient si najviac zapamätá to, ako sa pri vás cítil. Treba byť trpezlivý, ochotný, neustále sa učiť a vážiť si kolegov.

Dnešná doba priniesla do zdravotníctva množstvo modernej techniky a práce s počítačom. Mladá generácia je v tomto veľmi šikovná a zručná, čo je veľkou výhodou. Zároveň by však nemali zabúdať, že počítač je len pracovný nástroj. V centre našej práce je vždy pacient – človek, ktorý potrebuje odbornú starostlivosť, pomoc, povzbudenie a ľudský prístup. Práve starostlivosť o pacienta je podstatou a zmyslom nášho povolania.

prevzaté: spišiakoviny.sk

snímka: Martin Magda

Národný pochod za život

Bratislava – Už v nedeľu 20. septembra sa bratislavské Námestie slobody zaplní účastníkmi Národného pochodu za život. Piaty ročník celoslovenského podujatia, ktorého cieľom je verejne sa postaviť za právo na život každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, prinesie silné osobné príbehy, zahraničných hostí aj sprievodný kultúrny program. Ten sa začne už v sobotu 19. septembra. Medzi výrazné mená programu budú patriť Olivia Maurel, slovenský rapper Momo či projekt Godzone.

Jednou z hlavných zahraničných rečníčok bude Olivia Maurel, žena, ktorá sa narodila prostredníctvom náhradného materstva a dnes patrí medzi výrazné medzinárodné hlasy, usilujúce sa o jeho celosvetový zákaz. Z vlastnej skúsenosti upozorňuje predovšetkým na dôsledky surrogácie pre deti a ženy.

„Olivia prináša do diskusie o náhradnom materstve pohľad, ktorý často zostáva nevypočutý – pohľad dieťaťa, ktoré sa týmto spôsobom narodilo. Aj toto je jedna z tém, na ktoré by sme chceli Národným pochodom za život viac upozorniť,“ uviedol hovorca Národného pochodu za život Dmitrij Olšovský.

Program Národného pochodu za život sa začne už v sobotu 19. septembra kultúrnym programom na Námestí slobody. Sobotný večer vyvrcholí vystúpením Godzone, jedného z najznámejších slovenských hudobných projektov s kresťanským zameraním, ktorý svojimi koncertmi a veľkými podujatiami oslovuje najmä mladé publikum.

Výrazným hudobným hosťom hlavného nedeľného programu bude Momo, jedna zo známych osobností slovenskej rapovej scény. Jeho život aj tvorba prešli v poslednom období výraznou zmenou. Rapper otvorene hovorí o svojom obrátení k Bohu a o tom, ako viera ovplyvnila jeho pohľad na život, vzťahy či rodinu. Túto osobnú premenu pretavil aj do svojho najnovšieho albumu Milovaný, ktorý vydal na jar tohto roku. V novej tvorbe sa venuje témam viery, rodiny, medziludských vzťahov, osobnej premeny či hľadania zmyslu života. Momo tak na Národnom pochode za život predstaví aj svoju novšiu tvorbu, ktorá sa obsahovo výrazne odlišuje od jeho predchádzajúcej produkcie.

Hlavný program vyvrcholí v nedeľu 20. septembra na Námestí slobody, odkiaľ účastníci vyrazia na pochod ulicami Bratislavy. Organizátori pozývajú rodiny, mladých ľudí, seniorov i všetkých, ktorí chcú pokojnou a verejnou formou podporiť právo na život a ochranu ľudskej dôstojnosti.

„Chceme, aby Národný pochod za život ponúkol aj príjemný program pre celé rodiny. Myslíme preto aj na najmenších – pre deti bude pripravené skautské mestečko s rôznymi aktivitami,“ uviedla hovorkyňa Národného pochodu za život Milena Olšovská.

Piaty ročník Národného pochodu za život, ktorý sa koná pod záštitou Konferencie biskupov Slovenska, nadväzuje na tradíciu celonárodných zhromaždení. Viac informácií o podujatí a jeho programe sa nachádza na webovej stránke pochodzazivot.sk.

Kontakt pre médiá:

Dmitrij a Milena Olšovskí (hovorcovia Národného pochodu za život)
info@pochodzazivot.sk, 0910 368 111

20. 9. 2026 / Bratislava

národný pochod za život

Láska je
za život

KAŽDÝ
JE VZÁCNÝ

Sobota 19. 9. 2026

16:30 - 22:00 **Koncert za život** (Námestie slobody): Miriam Kaiser & band, Godzone, Prešporok, CRUX, Daniel Matejča a členovia Slovenského komorného orchestra

Nedeľa 20. 9. 2026

Dopoludnia - sv. omše v bratislavských chrámoch s biskupmi Slovenska

12:00 - **Koncert** (Námestie slobody): Petr Křemen, Dominika Gurbalová, Momo, Peter Janků, Zoe, Miro Jilo

13:30 - **Hlavný program**

14:30 - 16:30 - **Národný pochod za život**

Podujatie organizuje Národný pochod za život pod záštitou Konferencie biskupov Slovenska.

PAY by square

HLAVNÝ MEDIÁLNY PARTNER:

LUX
TELEVÍZIA

MEDIÁLNI PARTNERI:

rádio

Katolícke noviny

TLAČOVÁ KANCELÁRIA

RADIO Mária

DENNÍK POSTOJ

Štandard

Marker

Tetovač

Ludwig Eisenberg. Toto meno asi ste ešte nikdy nepočuli. Mal aj svoju prezývku. Prezývali ho „Lale“. Tetovač z Oswienčimu. Skutočný príbeh o skutočných ľuďoch a udalostiach, ktoré nemôžeme prehliadnuť ani zabudnúť. Bol to muž, ktorý tetoval čísla na predlaktie ľavej ruky väzňom v Oswienčime. On mal na svojom predlaktí číslo 32407. A jeho „väzenská láska“ Gita Fuhrmannová mala vytetované číslo 34902.

A chceme ešte spomenúť jedného väzňa. Maximiliána Kolbeho. On na svojom predlaktí mal vytetované číslo 16670. Boli iba číslom v registrácii tábora? Na papieri iba číslo, ale v skutočnosti reálne príbehy ľudí, ktorí sa rozhodovali dennodenne, ako da-

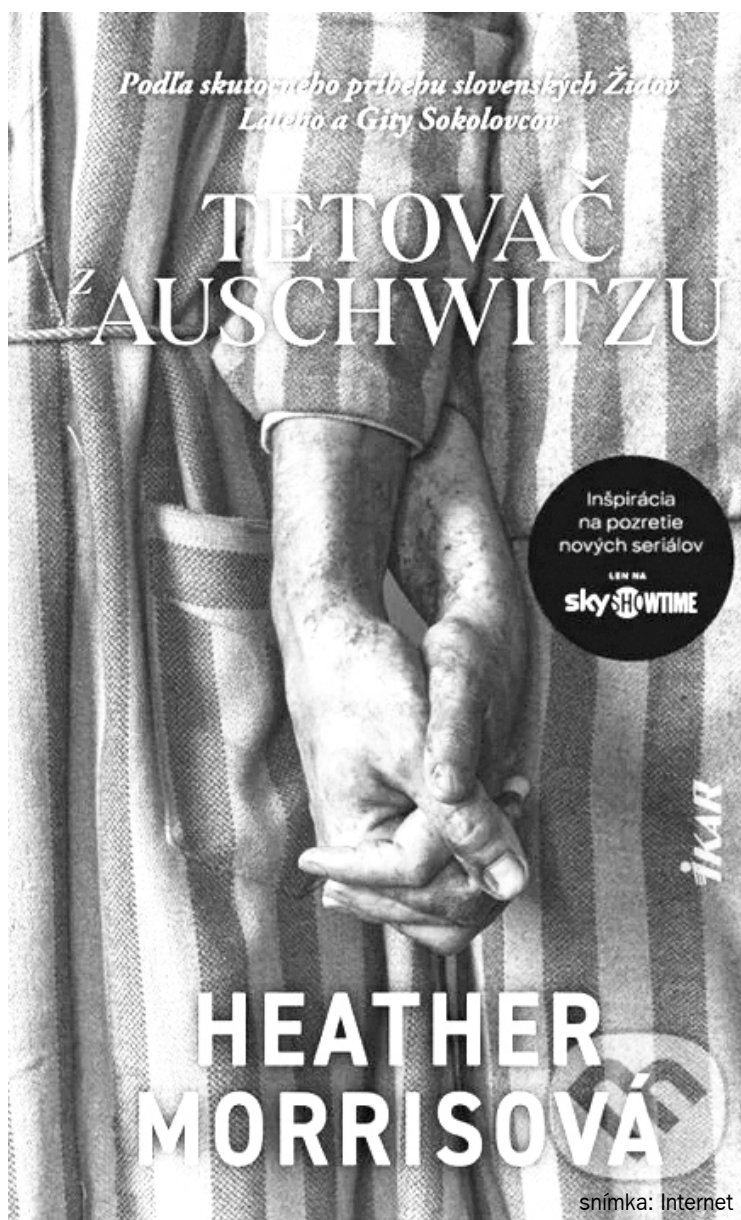
lej. Lalemu a Gite sa podarilo dožiť oslobodenia a konca vojny. Maximilián sa rozhodol obetovať svoj život za blížneho. Keď František Gajowniczek sedel v deväťdesiatych rokoch na námestí sv. Petra v Ríme a počul na vlastné uši, že ten, ktorý sa vymenil za neho a išiel do cely smrti, je vyhlásený za svätého. Lebo láska je silnejšia ako smrť.

Nikto z vyššie spomenutých už nežije, ale žijú ich príbehy. Uvedomme si, že príbeh muža z Nazaretu, ktorého silné posolstvo čítame v Jánovi 3,16 je nadčasové: „Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezhynul nik...“ Dodnes mnohí mladí židia na pripomienku holokaustu si nechávajú tetovať na predlaktie čísla svojich blízkych, ktorí zomreli ako mučeníci. Nie kerka pre šťastie alebo obrázok pre spomienku z dovolenky.

Pohľadajte si tú knihu. A začítajte sa do nej. Čísla na predlaktí 16670 aj 34902 alebo 32407 sú inšpiráciou, ako žiť s „otvorenými očami a srdcom“.

Maximilián, Gita, „Lale“, vďaka.

(Jn 3,16) uistený mr herm

Ahoj, deti!

stránku pripravila: Viktória Uličná

Prázdniny ubehli ako voda a september je opäť tu. Ešte nedávno sme si užívali voľné dni, výlety, dlhé letné večery a chvíle bez školských povinností. A zrazu je tu nový školský rok, nové povinnosti, možno noví spolužiaci, učitelia či do- konca úplne nová škola.

Do každého nového začiatku môžeme pozvať aj Boha. On je s nami nielen v kostole, ale aj v škole, pri skúšaní, písomkách... Preto Ho poprosíme o pomoc pri učení, trpezlivosť, odvahu a dobrých kamarátov.

• 8. september – Narodenie Preblahoslavennej Panny Márie

V tento deň si pripomíname narodenie Ježišovej mamy. Mária bola od malička blízko Bohu a svojím životom nám ukazuje, čo znamená dôverovať mu.

• 14. september – Povýšenie Svätého kríža

Kríž je znamením Ježišovej lásky k nám. Pripomína nám, že ani v ťažkých chvíľach nie sme sami a že po utrpení prichádza nádej.

• 15. september – Sedembolestná Panna Mária

Mária je patrónkou Slovenska. Sedem bolestí pripomína najťažšie chvíle jej života. Aj napriek nim zostala verná Bohu a sprevádzala Ježiša.

• 21. september – sv. Matúš, apoštol a evanjelista

Matúš bol mýtnikom, no keď ho Ježiš zavola, opustil svoj starý život a nasledoval ho. Ukazuje nám, že na zmenu nikdy nie je neskoro.

• 29. september – sv. archanjeli Michal, Gabriel a Rafael

Spomíname si na troch archanjelov, ktorí sú znamením Božej ochrany, pomoci a posolstva.

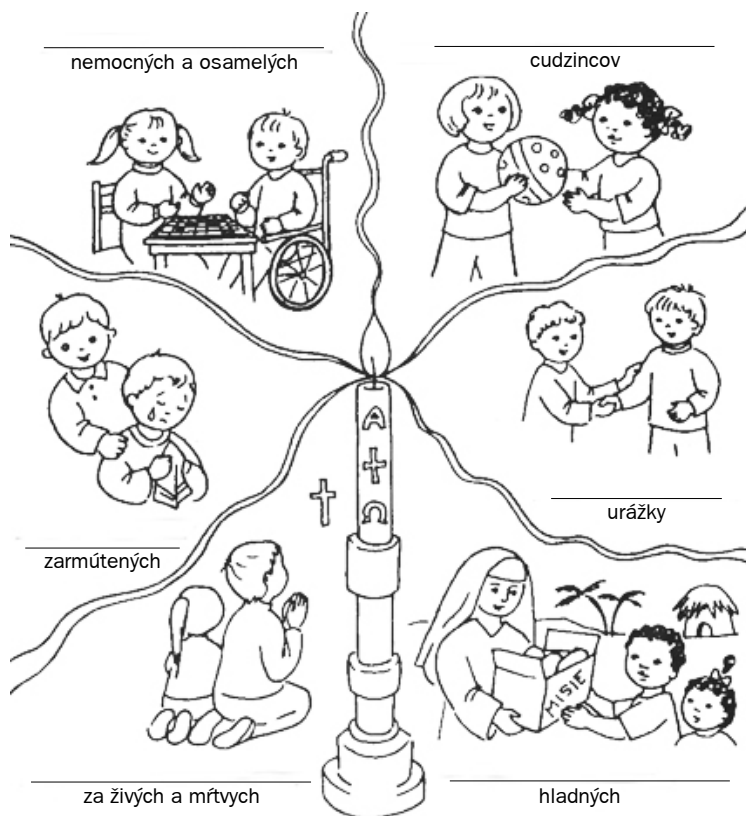
Svätec mesiaca

Sv. Zachariáš (6.9.)

Zachariáš bol kňazom a otcom svätého Jána Krstiteľa. Jeho manželka Alžbeta bola príbuznou Panny Márie. Keď sa mu v chráme zjavil anjel Gabriel, oznámil mu, že Alžbeta porodí syna Jána. Zachariáš tomu neuveril a preto až do Jánovho narodenia nemohol hovoriť. Podľa tradície bol neskôr zavraždený v chráme, pretože odmietol kráľovi Herodesovi prezradiť, kde sa Ján Krstiteľ nachádza.

Úloha: Skutkov kresťanskej lásky je mnoho. Niektoré sú nakreslené na obrázku. Snažíš sa ich konať? K slovám pri obrázkoch doplň správne slovesá: modliť sa, navštevovať, odpúšťať, prijímať, tešiť, sýtiť.

Prajem vám, nech je pre vás september krásnym začiatkom nového školského roka!

Kecharitomene

42. Tretí krok: Odovzdávať svoje záležitosti i veci svojich blízkych

Podobne odovzdávajú Panne Márii každú záležitosť a vec. Odovzdávajú jej inštitúcie aj pracoviská. Odovzdanie privedie Máriu všade. Ona tam bude. Bude riadiť, viesť a prevezme zodpovednosť v miere, do akej sa jej dovolí a v takom rozsahu, v akom ju o to budeme prosiť. Odovzdávajú jej svätyne a miesta Božej úcty. Odovzdaj jej všetky cirkevné inštitúcie, aby sa všade v nich šírila rýdza Božia sláva. Odovzdávajú jej školy a učilištia, aby sa v nich učila pravda a vychovávali veriaci ľudia. Odovzdávajú jej úrady, organizácie, hospodárske zariadenia, odovzdávajú jej tiež medzinárodné konferencie, politické strany a ekonomické plány, aby všetko slúžilo Bohu a dobru ľudí.

Odovzdávajú jej ľudské starosti a nešťastia. V katastrofách a iných pohromách nešomri, ale hovor: „Panna Mária, pomôž, poteš, zachráň nás!“ Odovzdávajú jej každú svoju modlitbu, každú svätú omšu, aby si cez ne splnil to, čo Boh očakáva. Odovzdanie seba samého, ľudí, záležitostí a vecí má byť na ceste odovzdanosti rytmom života, dychom duše a základnou potrebou srdca.

Poznanie Božej vôle.

Keď vieš, čo Boh v danej chvíli od teba žiada, odovzdaj Panne Márii seba, blízkych i všetky záležitosti a usiluj sa vykonať Jeho vôľu. Čo robiť, keď nevieš, aká je Božia vôľa? Matka Božia má v každej situácii pre teba tú najlepšiu úlohu: občas prácu a utrpenie, inokedy odpočinok a zábavu. Nie vždy to, čo sa tebe zdá ako to najlepšie, je pre teba Božou vôľou. Treba sa dozvedieť, po čom túži Mária.

Sú rôzne spôsoby jej spoznávania. Jedni uvažujú nad tým, čo by teraz bolo Bohu najmilšie. Iní čítajú evanjelium, aby sa dozvedeli, čo o tom hovorí Pán Ježiš alebo čo by urobil v podobnej situácii. Ďalší sa pýtajú, čo by urobila Mária, keby bola na ich mieste. Existuje však jednoduchší a účinnejší spô-

sob. Ten, kto sa odovzdal Márii, sa jej môže spýtať: „Mária, čo mám teraz urobiť? Môžem tam ísť, toto kúpiť, pozeráť sa na toto, rozprávať sa o tomto?“ Je to v duchu detinstva.

Pán Ježiš povedal: „Proste a dostanete“ (Mt 7, 7). „...nebeský Otec dá Ducha Svätého tým, čo ho prosia!“ (Lk 11, 13). „Duch Svätý, ktorého pošle Otec v mojom mene, naučí vás všetko“ (Jn 14, 26). Stále žiadať o súhlas a dovoľenie, o radu a svetlo, všade tam, kde nevieš, čo si máš vybrať, je normálny dôsledok odovzdania sa Márii do vlastníctva. Pýtaj sa jej, či sa môžeš pozeráť, hovoriť a čo hovoriť, lebo tvoje oči a ústa sú jej vlastníctvom. Nie je to zveličovanie! Od vekov svätí učia, že pred každým činom sa treba zamyslieť, či je v súlade s Božou vôľou a že treba vo všetkom hľadať Božiu vôľu.

Keď sa pýtame Márie, používame túto zásadu na ceste odovzdanosti Matke Božej. Máš tú výhodu, že Božiu vôľu nehľadáš sám, ale prosíš Máriu, aby ti ju ukázala. Postupom času sa už nebudeš musieť pýtať slovami. Bude ti stačiť duchovný pohľad do jej očí a hneď budeš vedieť, čo máš urobiť a ako sa rozhodnúť. Po otázke nečakaj žiadne vysvetlenie, videnia, nadprirodzené hlasy.

Mária má veľa obyčajných spôsobov, aby ti ukázala, čo je v tejto konkrétnej chvíli Božou vôľou. Pán Ježiš povedal: „Bdejte a modlite sa“ (Mt 26, 41). Kto sa Márie pýta na Božiu vôľu, ten sa modlí. Teraz treba bdieť, čakať na jej odpoveď a byť veľmi vnímavým. Odpoveď prichádza často nečakaným spôsobom a ukazuje sa subtilne. Ten, kto sa nenaučí vnímať, môže odpoveď ľahko prehliadnuť.

MUDr. B. Vaščák

ilustračná snímka: M. Magda

ÚVODNÉ MOTTO:

Múdri ľudia vedia, že pravá láska dokáže čakať.

Najlepšia a najkrajšia Božia cesta je nechať si sex až do manželstva. Je potrebné pomáhať mladým, aby žili v čistote, pokiaľ prijímajú naše rady. Ale verím, že modlitbou za nich nič nepokážime.

Ako sa vyrovnať s ťažkosťami pri modlitbe

Nemáme žiadny čas.

V dnešnom uponáhľanom svete je pre mnohých ľudí ťažké nájsť si voľnú chvíľku na modlitbu. Zdá sa im, že svoj čas môžu využiť efektívnejšie, ak sa venujú rôznym aktivitám. Je pre nich ťažké zastaviť sa čo i len na chvíľu a porozprávať sa s Bohom. Medzitým nás Pán Ježiš presviedča: „Čas, ktorý takto strávite v adorácii, odovzdaní sa božským lúčom Hostie, vám prospeje viac, ako všetko úsilie, ktoré horúkovito vynakladáte bezo mňa (...). Hľadte na mňa, hovorte so mnou. Počúvajte ma s láskou, aby ste sa mi aspoň trochu stali podobnými. Neuvedomili ste si už, že za desať minút môžem do vášho srdca vliať viac svetla ako tie najmúdrejšie knihy.“

Nemáme žiadnu túžbu.

Ďalším pokušením je chýbajúca túžba stretnúť sa s Bohom. Modlitba sa javí ako nudná a neatraktívna činnosť, najmä ak človeku chýba skúsenosť živého vzťahu s Bohom. Ako si môžeme obnoviť túžbu po modlitbe? Máme znásobiť počas dňa krátke chvíle tichej adorácie. Ježiš nás veľmi miluje a nikdy nepúšťa. Často ho prosíme, aby nám zväčšil našu túžbu po ňom. Ježiš takúto modlitbu počúva s radosťou. Budme však trpezliví a nesnažme sa urýchliť Jeho milosť. Rozmanitý spôsob rozhovoru s Bohom pomáha prekonať rutinu, ktorá mnohých ľudí odrádza od modlitby - nedovoľme v láske monotónnosť. Hľadaj-

me a vždy nájdeme nové spôsoby ako lásku vyjadriť. Dovoľme Bohu častejšie cítiť, že po ňom túžime a hovorme nielen za seba, ale aj v mene iných: „Marana tha! Príď, Pane Ježišu, príď!“ Verme, že vždy odpovie na naše pozvanie.

Nemáme tušenie, ako sa modliť.

Každý, kto prekoná pokušenie, že nemá čas alebo nemá túžbu modliť sa, môže mať problém s tým, čo má v modlitbe „robiť“. Stačí len byť pred Pánom Ježišom? Ako by mala modlitba vyzerat? Boh, ktorý je iniciátorom dialógu a darcom všetkých milostí, pristupuje ku každému človeku individuálne a dáva mu slobodu zvoliť si formu, akou sa mu otvorí v modlitbe. Prostredníctvom úprimných a tichých rozhovorov Boha najlepšie spoznáme. Dôverujeme. Každá duša má svoj vlastný štýl rozhovoru s Bohom, ktorý je pre ňu jedinečný. Ak máme nejaké otázky, neváhajme a opýtajme sa. Boh má kľúče k riešeniu našich problémov. On nám neodpovie hneď, ale ak naša otázka vychádza zo srdca naplneného láskou, odpoveď príde v najbližších dňoch skrze Ducha Svätého alebo skrze udalosť (...). Povedzme mu spontánne o všetkom, čo nás trápi. Obracajme sa na Boha s takou láskou a dôverou, akú v danej chvíli dokážeme v sebe nazbierať.

Necítíme žiadnu „odpoveď“ od Boha.

Mnohých ľudí odrádza od modlitby pocit, že ich modlitby boli ne-

rubriku pripravuje
MUDr. Blažej Vaščák

vypočuté. Majú pocit, že Boh akoby bol hluchý k ich volaniu a že sa modlili zbytočne. Medzitým nás Boh uisťuje, že žiadna modlitba nie je zbytočná, hoci odpoveď nie vždy prichádza podľa ľudských očakávaní. Nemusíme hneď všetkému rozumieť, čo nám Boh hovorí. Dôležité je, aby naše myšlienky boli preniknuté Božími myšlienkami. Božie „žiarenie“ nás preniká a ovplyvňuje celý náš život. Ježiš nás žiada, aby sme nelipli na vlastných riešeniach, ale aby sme boli viac k dispozícii a otvorení Božej vôli. Potom zmizne pocit, nezodpovedaných žiadostí a otvoria sa pred nami široké obzory - volajme Ho, prichádzajme k Nemu a hovorme Mu často: „Príď, Ježišu, aby som splnil všetko, čo odo mňa očakávaš! Príď, Ježišu, aby som vedel, ako pomôcť duším naplniť Tvoj plán lásky, ako to od nich očakávaš! Príď, Ježišu, aby som Ťa miloval tak, ako si sám želaš!“

Nemáme žiadne emócie.

Niektorí ľudia pri modlitbe očakávajú veľké zážitky, útechy a pohnutia srdca. Keď sa tak nestane,

myslia si, že sa modlia zle. Nie je dôležité, čo sa ukazuje, ale verné a veľkorysé spojenie s Bohom. Kontemplatívny život nie je o prežívaní extázy. Je to život, v ktorom sa Boh spolieha na človeka a človek sa spolieha na Boha. Ide o zjednotenie s Bohom, v ktorom sa myšlienkami alebo túžbami zjednocujeme s Božou láskou, úctou a velebou, vďakyvzdaním a s Božou neustálou obetou spásy, ktorá pozdvihuje nášho ducha. Oplatí sa nahraďiť nedostatok emócií pri modlitbe verným odovzdaním sa Bohu. Toto je podstata stretnutia sa s Bohom.

Trpíme nedostatkom sústredenia sa.

Rozptýlenia sú pri modlitbe veľmi častou ťažkosťou. Satan, ktorý chce brániť ľuďom v kontakte s Bohom, neustále vnucuje myšlienky, ktoré veriacich odvádzajú, aby sa tu a teraz rozprávali so Stvoriteľom. Pán Ježiš nás povzbudzuje, aby sme sa aj v tejto situácii snažili o ticho. Potrebujeme v srdci a v mysli púšť. Chráňme sa zvlášť pred netrepezlivosťou, nerobme nič nasilu, budme otvorení. Vždy budme trepezliví a vytrvalí. Pravidelne obnovujeme kontakt s naším Bohom.

Dovoľme Bohu hovoriť.

Ľudia sa učia modliť počas celého života. Prekonávajme ťažkosti a zjednoťme sa s Bohom. Aby sme počuli Boží hlas, musíme byť v stave mysle, ktorý uľahčuje výmenu našich myšlienok. Otvorme svoju dušu úprimne, počúvajte a zo srdca odstráňte to, čo nepochádza od Boha, pokorme sa a nech vzplanie Božia láska.

...a sv. Jozefa, robotníka; snímka: Maliari

Trampoty v manželstve

pripravuje: MUDr. B. Vaščák

203. Ak sa peniaze stanú modlou, zničia manželské puto

V poslednej dobe pozorujeme, že finančné problémy v manželstve narastajú s rastúcim bohatstvom spoločnosti a čoraz viac manželstvá rozbíjajú. A vôbec nejde o nedostatok finančných prostriedkov na základné životné potreby. Často sme svedkami, ako skromný finančný základ spojil rodinu a zmobilizoval ju k spolupráci. Chcem hovoriť o čestných, milujúcich a skromne žijúcich rodinách.

Deti ochotne akceptujú skromný životný štýl, nekladú si žiadne finančné požiadavky. Vôbec si nevytvárajú náročný postoj. Navyše sa snažia prispievať do spoločného života. Poznáme prípady, keď deti pečú koláčiky, robia kyslú kapustu alebo zbierajú kytice poľných kvetov, aby ich predávali s malým ziskom a tak pomohli rodičom udržiavať domácnosť. V takej rodine žiadne z detí si nekladie finančné požiadavky, alebo že by „muselo“ nosiť značkové oblečenie. A tak sú od toho úplne oslobodení...

Deti nemusia mať drahé hračky, ale mali by mať dostatok času byť s rodičmi. Naozaj rodinu môžu zničiť peniaze. Nie náhodou Kristus povedal: „Lahšie je ľavej prejsť uchem ihly ako bohatému vojsť do nebeského kráľovstva“ (Mt 19, 24).

Najväčšie finančné problémy majú... najbohatší. Tí, ktorí vyrastali v skromných, ba až chudobných podmienkach a nazhromaždili značné bohatstvo. Niekedy sú takí uchvátení svojou „veľkosťou“, že sa hanbia za vlastných rodičov, žijú na dedine a sú nevzdelaní.

Príkladov zo života je veľa, aby

sme pochopili, ako môžu peniaze rozbiť rodinu. Napríklad manžel a otec troch detí je už desať rokov nezamestnaný a žije z vysokého platu manželky. Všetok svoj voľný čas trávi na internete a venuje sa histórii a politike. Keď mu manželka navrhne, aby si našiel platenú prácu, odpovie, že je chamtivá a že majú dosť peňazí na živobytie.

Napríklad manželka, ktorá zarába oveľa viac ako jej manžel, chodí na drahé zahraničné cesty po celom svete sama, bez manžela. Lebo on si takú drahú zábavu nemôže dovoliť. Ako vidíme, peniaze, ktoré sa stali

modlou, zničili manželské puto, lásku a rodinné šťastie. A koľko slušných manželov má oddelené účty a oddelený majetok? Koľko manželov nemá právo vidieť zárobky manželky či manželky...

Manželstvo je nápad Pána Boha a katolícka cirkev neúnavne vysvetľuje, v čom spočíva tento nápad. Manželská láska má byť ľudská, úplná, verná, výlučná a plodná. Úplná, teda má zahŕňať všetky oblasti života. Všetko má byť spoločné, aj peniaze. Spoločné peniaze budujú manželské puto a finančné rozdelenie ho v podstate ničí!!!

maľovanie kostola sv. Jozefa, robotníka; snímka: Maliari

DUCHOVNÁ OBNOVA

„Ruženec je najlepším prostriedkom na dosiahnutie dvojakeho cieľa: dobre sa modliť a správne žiť.“

(Sv. Pius V., pápež – dominikán)

VÍŤAZ

Kostol sv. Jozefa, robotníka

Srdečne Vás pozývame na duchovnú obnovu Ružencového bratstva.

PROGRAM:

NEDEĽA 13. septembra 2026

06:50 – modlitba posvätného ruženca

07:30 – svätá omša

10:30 – svätá omša

11:30 – prestávka na obed

13:00 – príhovor na tému

Čo je ružencové bratstvo a ako ho obnoviť?

– beseda (možnosť zodpovedania otázok)

– stretnutie s horliteľkami ruží v KM

Duchovnú obnovu vedie dominikán

P. Šimon Tyrol OP

promótor pre ruženec na Slovensku

Pre bližšie informácie kontaktujte horliteľku ružencového bratstva alebo duchovného otca.

Budú k dispozícii formálne materiály pre RB (knihy a brožúrky).

Za účelom dokumentovania činnosti DMC a RB môže byť vyhotovený fotografický záznam.

Dominikánske mariánske centrum
Mäsiarska 6, 040 01 Košice
tel.: (055) 623 01 37; 0905 244 583
e-mail: dmc@dmc.sk
www.dmc.sk

September 2026

Ohlášky

- sobáš 19. septembra vo farnosti sv. Alžbety Uhorskej v Košiciach – **Csaba Kontor**, syn rodičov Štefana a Lídie rod. Tóthovej, narodený v Rimavskej Sobote, bývajúci v Rimavskej Sobote a **Dajana Mária Jenčová**, dcéra rodičov Františka a Zuzany rod. Sekerákovej, narodená v Prešove, bývajúca v Ovčí
- sobáš 19. septembra vo Vítaze o 15.00 – **Kevin Pulíš**, syn rodičov Rudolfa a Anny rod. Kolcunovej, narodený v Prešove, bývajúci v Širokom a **Andrea Terpáková**, dcéra rodičov Jána a Heleny rod. Kundríkovej, narodená v Krompachoch, bývajúca vo Vítaze

Stalo sa

- **11. 7. v sobotu sa uskutočnilo stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia, zakončené adoráciou a Eucharistickým požehnaním po sv. omši**
- 11. 7. v sobotu bola o 10.00 na fare v katechetickej miestnostispoločná krstná náuka • **30. 7. vo štvrtok po sv. omši o 18.00 v Ovčí sme si uctili relikviu bl. Zdenky Schelingovej, ktorú máme v kostole**
- 15. 8. v sobotu sme slávili prikázaný sviatok Nanebovzatia Panny Márie so sv. omšou v Doline o 10.30 hod
- **22. 8. v sobotu sa uskutočnilo stretnutie členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia, zakončené adoráciou a Eucharistickým požehnaním po sv. omši**
- 29. 8. v sobotu bol výstup na kopec Sľubica so svätou omšou o 12. hodine
- **29. 8. bolo požehnanie kaplnky Panny Márie, Kráľovnej nebies vo Vítaze so sv. omšou o 17.00, ktorú celebraval arcibiskup Mons. Bernard Bober; hlavným donorom kaplnky je prof. MUDr. Andrej Jenča, rodák z Vítaza; po požehnaní kaplnky bolo pred kostolom malé agapé; požehnania sa zúčastnili vzácní hostia, medzi nimi aj bývalý prezident Slovenskej republiky Rudolf Schuster**
- 1. 9. v utorok sme pri sv. omšiach o 8.00 vo Vítaze a o 9.00 v Ovčí vzývali Ducha Svätého - Veni Sancte na začiatku nového školského roka 2026/2027

Stane sa

- **6. 9. v nedeľu slúži sv. omše kňaz z Bertotoviec Peter Majerník, ktorý pôsobí na misiách v africkej Tanzánii, buduje tam mariánske pútnické miesto; pri tejto príležitosti je možné toto dielo finančne podporiť**
- 8. 9. v utorok bude v Doline o 17.00 odpustová slávnosť v kaplnke Narodenia Panny Márie; hlavným celebrantom a kazateľom bude Tomáš Čap, ktorý pôsobí ako výpomocný duchovný vo farnosti sv. Mikuláša v Prešove
- **13. 9. v nedeľu bude Duchovná obnova Ružencového bratstva vo Vítaze; duchovnú obnovu bude viesť dominikán P. Šimon Tyrol, OP, promótor pre ruženec na Slovensku**
- 12. 9. v sobotu ráno bude stretnutie modlitbovej skupiny sv. pátra Pia
- **12. 9. bude spoločná krstná náuka na fare o 10.00**
- 15. 9. v utorok na slávnosť Sedembolestnej Panny Márie bude svätá omša o 10.30 v Doline
- **20. 9. v nedeľu bude po svätých omšiach zbierka na Rádio Lumen**
- 11. 10. v nedeľu bude v Doline o 10.30 slávnostná svätá omša, obetovaná za miestnych poľovníkov
- **18. 10. v nedeľu po svätých omšiach bude celosvetová zbierka na misie, v tomto roku na Slovensku je venovaná štátu Burundi, ktorý je malým štátom na juhovýchode strednej Afriky; misijná zbierka je najväčšou akciou solidarity na celom svete; Misijná nedeľa 2026 nesie motto „Jedno v Kristovi, zjednotení v misií“**

Prehľad úmyslov sv. omší - september

		Vítaz		Ovčie	
7. 9.	Pondelok	18:00	60: Bohuznáma osoba		
8. 9.	Narodenie P. Márie	17:00	V DOLINE - 30: Adam Baloga	7:00	za ZBP Pavla Uličného
9. 9.	Streda			18:00	† Ján a Helena Iskrovci
10. 9.	Štvrtok	7:00	† Albert a Regína		
11. 9.	Piatok	18:00	za ZBP Pavla Jenču	17:00	85: Mária Kráľová a za jej rodinu
12. 9.	Sobota	7:00	92: Helena Iskrová		
13. 9.	24. nedela cez rok - A	7:30	† Viktor, Mária a za ich rodičov	9:00	za ZBP Martina, Štefana a Márie
		10:30	za farnosť		
14. 9.	Povýšenie Sv. kríža	18:00	† Žofia, Ladislav a Terézia	17:00	† Branislav, Valent, Anna a Miroslav
15. 9.	Sedembolestná Panna Mária	7:00	za rodiny členov združenia Zázračnej medaily	18:30	† Mária , Ján a Ján
		17:00	V DOLINE - 45. manž.: Jozef a Eva Jenčovci		
16. 9.	Streda			18:00	† Helena a Jozef Sabolovci
17. 9.	Štvrtok	7:00	† Ján (390)		
18. 9.	Piatok	18:00	† František, Ján a Margita	17:00	† Ján a Apolónia Humeňanskí
19. 9.	Sobota	15:00	sobáš: Kevin Pulíš - Andrea Terpáková		
20. 9.	25. nedela cez rok - A	7:30	za ZBP Márie Pavlíkovej	9:00	za farnosť
		10:30	† Michal Kuzmiak		
21. 9.	Pondelok	18:00	za ZBP celej rodiny Ondrovej		
22. 9.	Utorok	18:00	† Štefan a Katarína		
23. 9.	Streda	18:00	za ZBP členov modlitbovej skupiny sv. pátra Pia	17:00	† Helena Šimčíková
24. 9.	Štvrtok	7:00	za zosnulých v rodine Novotnej		
25. 9.	Piatok	18:00	† Štefan, Anna, Pavol, Anna a Vladimír	17:00	† Anna a Valentín
26. 9.	Sobota	7:00	† Zlatica a Ján		
27. 9.	26. nedela cez rok - A	7:30	za farnosť	9:00	† Vendelín Baloga
		10:30	za ZBP Bohuznámej rodiny		
28. 9.	Pondelok	18:00	† Vladimír Vyhonský (výročná)		
29. 9.	Utorok	18:00	† Adolf Salanci (výročná)		
30. 9.	Streda			18:00	† Jozef, Agnesa, Anna, Marta a Dávid
1. 10.	Štvrtok	18:00	† František ml. a František st. Čechovci		
2. 10.	Piatok	18:00	70: Mária a za jej rodinu	17:00	za živých a mŕtvych členov RB
3. 10.	Sobota	7:00	za živých a mŕtvych členov RB		
4. 10.	27. nedela cez rok - A	7:30	35: Dávid a za jeho rodinu	9:00	za farnosť
		10:30	† Jozef a Mária		
5. 10.	Pondelok				
6. 10.	Utorok	18:00	† Ondrej, Mária a Ondrej (390)		
7. 10.	Streda			18:00	† Helena a Jozef
8. 10.	Štvrtok	18:00	50. manž.: Štefan a Mária a 70: Mária		
9. 10.	Piatok	18:00	† Flavián a Helena Jenčovci	17:00	65: Helena Uličná a za jej rodinu
10. 10.	Sobota	7:00	za duše v očisti		
11. 10.	28. nedela cez rok - A	7:30	za farnosť	9:00	70. manž.: Michal a Margita Jenčovci
		10:30	V DOLINE - 70: Peter Šedo		
12. 10.	Pondelok				
13. 10.	Utorok	18:00	† Michal a Anna Forgáčovci		
14. 10.	Streda			18:00	za ZBP dobrodincu
15. 10.	Štvrtok	7:00	† Jaroslav Uličný		
16. 10.	Piatok	18:00	† Žofia Salanciová	17:00	† Jozef, Pavol, Vincent, Peter a Maroš
17. 10.	Sobota	7:00	† Jozef, Helena a Štefan Birošovci		
18. 10.	29. nedela cez rok - A	7:30	† Miroslav	9:00	za ZBP Alžbety Uličnej a jej rodiny
		10:30	za farnosť		

